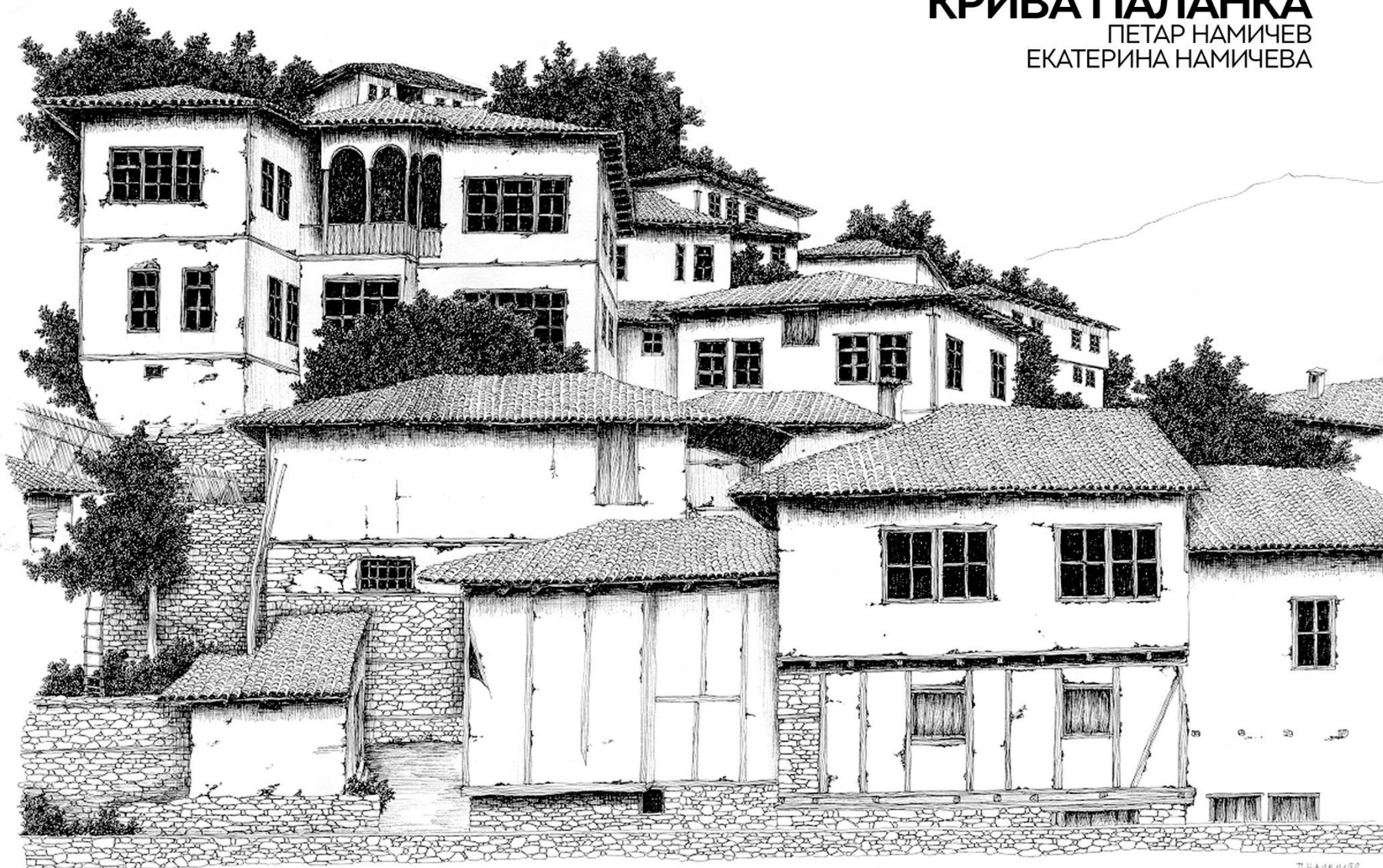

КРИВА ПАЛАНКА

ПЕТАР НАМИЧЕВ

ЕКАТЕРИНА НАМИЧЕВА

НАРОДНО НЕИМАРСТВО XI

TRADITIONAL ARCHITECTURE XI

Petar Namicev

Ekaterina Namiceva

**Традиционалната архитектура во Крива Паланка и
кривоаланечко**

од 19-от и почетокот на 20-от век

Traditional architecture in Kriva Palanka and Kriva Palanka region
from 19th and the early 20th century

Skopje 2016

Петар Намичев
Екатерина Намичева

**Традиционалната архитектура во Крива
Паланка и кривопаланечко од 19-от и
почетокот на 20-от век**

Текст: Петар Намичев
Екатерина Намичева

Цртежи: Петар Намичев

Рецензенти: проф. д-р. Мирче Кокалевски
д-р Меланија Шерденковска

Превод на англиски: Екатерина Намичева

Дизајн: Михаил Намичев

Издавач: Петар Намичев
Тираж: 100

Petar Namicev
Ekaterina Namiceva

**Traditional architecture in Kriva
Palanka and Kriva Palanka region from
19th and the early 20th century**

Author of the text:
Petar Namicev PhD
Ekaterina Namiceva MA

Drawings: Petar Namicev

Reviewers:
Mirce Kokalevski PhD, prof.
Melanija Sherdenkovska PhD

Translation: Ekaterina Namiceva

Design and lay-out: Mihail Namicev
Editor: Petar Namicev
Copies: 100

Вовед

Градската куќа во Крива Паланка содржи одредени стилски карактеристики, според развојот на просторот за живеење во 19-от век, во одреден контекст на Балканот, според нивната форма, градежниот материјал, надворешното и внатрешното обликување, декорацијата и колоритот. Градската куќа се формирала со неколку специфични изразни елементи кои се застапени во конструктивниот систем, просторниот состав и архитектонско декоративната обработка. Просторниот систем на градската куќа најчесто се состоел од централен простор (трем или чардак), кој ги поврзувал одаите кои се поставувале на неговите две страни. Ентериерното обликување на градската куќа содржело вградени мусандри, долапи, декорирани тавани, огништа и други декоративни елементи, кои формирале складна стилска композиција во просторот. Надворешното обликување и формата на градската куќа произлегуваат од внатрешната организација на просторот, прилагодена на условите на локацијата и урбаната градска матрица на распоредување на габаритите на објектите.

Кривопаланечкиот регион содржи богат фонд на сочувани примероци од градителското наследство. Најголем дел се однесува на селски и градски куќи, како градби со одредени архитектонски вредности и локални карактеристики на градбите. Поради планинскиот непристапен терен и

Introduction

The town house in Kriva Palanka contains certain stylistic features, according to the development of living space in the 19th century, in the particular context of the Balkans, according to their shape, construction materials, exterior and interior design, decoration and color. The town house was formed with several specific expressive elements represented in the construction system, spatial composition and architectural decorative treatment. The spatial system of the urban house was usually consisted of a central space (porch or veranda), which connected the rooms that would be raised to its two sides. The interior that shaped the town house contained embedded chests, cupboards, decorated ceilings, fireplaces and other decorative items that formed the harmonious stylistic composition in the space. The outer shape and form of the townhouse is a result of the internal organization of space, adjusted to the site conditions and the urban matrix of deployment of building volumes.

The region of Kriva Palanka contains a rich collection of preserved specimens of architectural heritage.

карактерот на селските населби од разбиен тип, живеалиштата се скромни по димензија и внатрешен простор, но крајно економични во состав на системот на семејната заедница. Градбите содржат голем број на архитектонски вредности, добро се сочувани, голем дел се се уште во функција, што влијае и на нивната валоризација и перспектива. При градењето применети се градежни материјали од околината кои создаваат еден складен еколошки систем на формирана градба, која ги задоволувала потребите на семејството. Ова претставува солидна подлога за примена на традиционалните градби во туристички развој на пределот, односно заштита на куќите и нивна адаптација во сместувачки капацитети од различен вид, со понуда од сочувана природа и сите видови на активен туризам кои таа ги овозможува.

Most concerns of rural and urban houses, buildings with particular architectural values and local characteristics of buildings. Because of the mountainous terrain and inaccessible nature of rural settlements scattered, the habitats are modest in size and interior space, but extremely economical system within the family community. The buildings contain a large number of architectural qualities, are well preserved, many are still in use, which affects their valuation and outlook. For the building construction are used materials from the environment, that create a harmonious ecological system of construction, which satisfy the needs of the family. All this constitutes a solid foundation for the application of traditional buildings in the tourist development of the area, ie the protection of homes and their adaptation to accommodation facilities of various types, with an offer of preserved nature and all kinds of active tourism that it brings.

1. Изглед на маало, почеток на 20 век, Крива Паланка/ View of a neighborhood since the early 20th century

1. Градска Архитектура

Во устието на Дурачка и Крива река е формирана населбата Крива Паланка во 1634 година (Челебија 1973). За градот говори богат културен опфат на локалитети, почнувајќи од праисторискиот неолитски период (5000- 3500 г.п.н.е.) како и според податоците за средновековниот период (11 век) преку постоењето на средновековната тврдина (17 век), Манастирскиот комплекс Св.Јоаким Осоговски (потекнува од 11 век), со формирањето на чаршијата (Долна чаршија), само како дел од богатата културна историја со голем број на споменици на културното наследство.

Развојот на селските населби во периодот на 19-от век, преку развојот на земјоделието и сточарството, ја зајакнува економската моќ на градот. Селското стопанство и занаетчиство учествува во чаршијата со производи од поширок обем, создава услови за развој и на градската куќа. При крајот на 19-от век градот брои две до три илјади жители, каде само главната улица била поплочена со калдрма. Во населбата се споменуваат осум маала и 727 куќи (Костиќ 1922). Во овој период населбата Крива Паланка (Егри Деро Паланка) како дел од Криво Паланечката каза, се споменува дека брои 4340 жители, од кои христијани(1500), Муслимани (2500), цигани (320), власи (20) и сл.(Кнчов 1996).

1.Urban Architecture

In the mouth of the rivers Durachka and Kriva Reka is formed a neighborhood Kriva Palanka in 1634 (Chlebija 1973). A rich cultural range of sites talk about the city, ranging from the prehistoric Neolithic period (5000- 3500 BC), and according to the medieval period (11th century) by the presence of the medieval fortress (17th century), monastery complex Joakim Osogovski (originated in the 11th century), with the formation of the bazaar (Lower bazaar), only as part of the rich cultural history with a number of monuments of cultural heritage.

The development of villages during the 19th century, through the development of agriculture and livestock, strengthens the economic power of the city. The agriculture and craft bazaars with a wider range of products, creates conditions for development of a townhouse. In the late 19th century the city counts two to three thousand people, where only the main street was paved with cobblestones. In the settlement are mentioned eight neighborhoods and 727 houses (Kostic, 1922). During this period the settlement Kriva Palanka (Egri Dere Palanka) counts 4340 inhabitants, from which Christians (1500), Muslim (2500), Gypsies (320), Vlachs (20) et seq. (Knchov 1996).

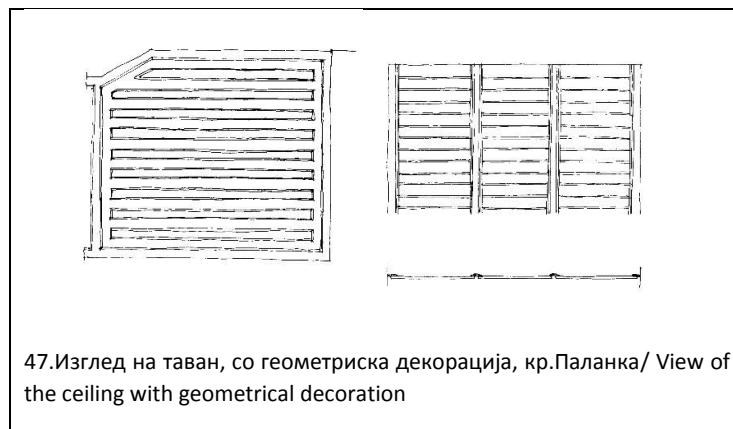
2. Изглед на чаршија, Кр.Паланка/Street in the bazar from the early 20th century

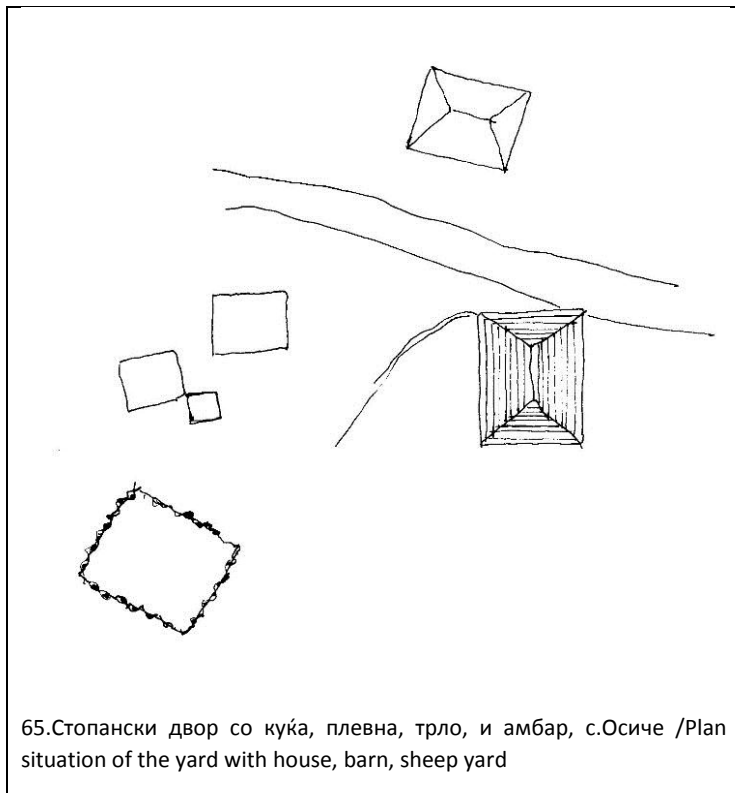

Карактеристична била примената на прави и криви линии при оформувањето на моделот за декоративната композиција на таванот.

Современ модел на таванската површина се користел, со распоред на прави профилирани штици, со системот на перо и жлеб, во едната насока, кои биле носени од конструктивни

The built in wardrobes at the space for the amamdzhik-bathroom, was a cupboard which has a decorative door over its entire height. The floor was rigged with land with a drainage channel at the outer corner where through a tube from the outer wall is poured out of the house. Often in the center of the space was built a fireplace or stove with built-in heating system of the room. They were built with masonry and brick layers coated on the outside, while the top of the line with the cupboard moldings, together formed decorative sequels with pointed shapes on the upper part, with a pronounced accent and decoration of this element relative to other elements (M.Pijade 20; Ilinden No.3).

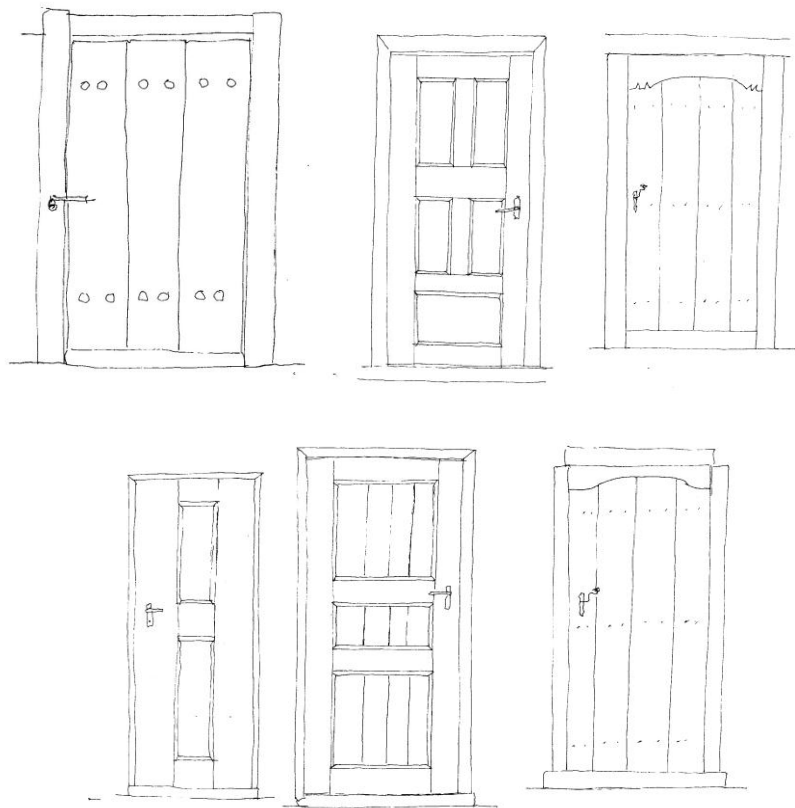
These areas are rich in authentic natural environment, favorable climate and ecological approach in their use.

In the village Stanci are observed till 1970, 8-9 fulling-mills, while in 2009 there was only 1 fulling-mill.

From Osiche people settled in the city, and the neighborhoods are called Osichka neighborhoods while today Osiche has 20 neighborhoods.

In the village Radibush there were 6 inns (Glavchin Inn, Lishkov Inn, Petrakov Inn, Bajchin Inn, Chunin Inn, Shutin Inn etc.)

117.Изглед на внатрешни врати кр.паланечко, Метежево, Псача, Радибуш./ Inside doors

Содржина	Библиографија	65
Традиционалната архитектура во Крива Паланка и кривопаланечко	Bibliography	
Traditional architecture in Kriva Palanka and Kriva Palanka region	2. СЕЛСКА КУЌА	66
Вовед 5	Village house	
Introuction	2.1. Селски населби	
1. ГРАДСКА АРХИТЕКТУРА	Village neighbourhood	
Urban architecture	2.2. Стопански двор	80
1.1. Урбанистичко просторни карактеристики 10	Farmyard	
Urban spatial features	2.3. Развој на живеалиштата	86
1.2. Архитктонско просторни карактеристики 21	Developmeent of the habitats	
Architectural spatial features	2.4. Ентериер	110
1.3. Надворешна обработка и декорација 35	Interior	
External spatial features	2.5. Надворешна обработка	129
1.4. Ентериер 49	2.6. Антропологија на простор	132
Interior	2.7. Градители	136
1.5. Заклучок 58	2.8. Заклучок	143
Conclusion	Conclusion	

CIP - Каталогизација во публикација
Национална и универзитетска библиотека "Св. Климент Охридски", Скопје

72.04:39(497.722)"18/19"

НАМИЧЕВ, Петар

Традиционална архитектура во Крива Паланка и кривопаланечко од
19-от и почетокот на 20-от век / Петар Намичев, Екатерина Намичева =
Traditional architecture in Kriva Palanka and Kriva Palanka region
from 19th and the early 20th century / Petar Namicev, Ekaterina
Namiceva. - Скопје : П. Намичев, 2016. - 159 стр. : цртежи ; 24 см

Текст напоредно мак. и англ. јазик

ISBN 978-608-65654-4-2

1. Насп. ств. насл. 2. Намичева, Екатерина [автор]. - I. Namicev,
Petar види Намичев, Петар

а) Народна архитектура - Крива Паланка - 19-20в. б) Традиционална
архитектура - Крива Паланка - 19-20в. в) Неимарство

COBISS.MK-ID 100693770